

METODIKA

zpracování účetnictví rok 2026

pro ÚSC Olomouckého kraje

vybrané příklady účtování

1. transfery - vymezení pojmů	str. 3
2. přijaté transfery	str. 4
3. poskytnuté transfery	str. 13
4. průtokové transfery	str. 17
5. účtování příjmů	str. 18
6. účtování výdajů	str. 20
7. vyúčtování energií	str. 22
8. prodej dlouhodobého majetku	str. 23
9. vyřazení dlouhodobého majetku	str. 27
10. opravné položky k majetku	str. 28
11. opravné položky k pohledávkám	str. 29
12. drobný dlouhodobý majetek	str. 31
13. právo stavby	str. 32
14. věcná břemena	str. 33
15. členské příspěvky	str. 35
16. pokladna s rozpočtovou skladbou	str. 37
17. technické zhodnocení	str. 38
18. rezervy	str. 40
19. dary	str. 42
20. volby	str. 45
21. hospodářský výsledek	str. 47
22. vyřazení stavby z důvodu nové výstavby	str. 48
23. zmařená investice	str. 49
24. identifikátory partnerů	str. 50

Zpracoval kolektiv pracovníků oddělení účetnictví a výkaznictví
odbor ekonomický KÚOK - metodika účetnictví obcí:

Ing. Žaneta Adamová, Zuzana Jedyňáková, Renáta Loubalová, Štěpánka Koubková

V Olomouci 15. 1. 2026

Doporučené postupy uvedené v tomto metodickém pokynu neobsahují úplný výčet všech možných účetních postupů.

Jednotlivé účetní případy je nutné upravit vnitřními předpisy, jejichž smyslem je aplikovat zákonné normy podle konkrétních podmínek dané organizace.

Ve vnitřních předpisech je nutné upravit:

- směrnice o účetnictví
 - inventarizační směrnice
 - vedení pokladny
 - tvorba fondů
 - tvorba opravných položek
 - hladina významnosti, přecenění na reálnou hodnotu, časové rozlišení
 - odpisový plán
 - účtování zásob - způsob A nebo B
 - účtování o devizových prostředcích (pevný kurz)
- a další dle potřeb organizace

Použité zkratky:

- OP - opravné položky
- ZO - zastupitelstvo obce
- KN - katastr nemovitostí
- RH - reálná hodnota
- DM - dlouhodobý majetek
- DDM - drobný dlouhodobý majetek
- VÚJ - vybraná účetní jednotka
- OR - obchodní rejstřík
- ÚZ - účelový znak
- NA - nástroj (spolufinancování z EU a ostatních států)
- PJ - prostorová jednotka (spolufinancování z EU a ostatních států)
- RS - rozpočtová skladba
- VB - věcné břemeno
- BÚ - běžný účet

TRANSFERY

Vymezení pojmů dle ČÚS 703 - Transfery

Vymezení pojmů

a) transferem je poskytnutí peněžních prostředků z veřejných rozpočtů i přijetí peněžních prostředků veřejnými rozpočty, včetně prostředků ze zahraničí, zejména v případě státního rozpočtu, rozpočtů územních samospráv či státních fondů, tedy zejména dotace, granty, příspěvky, subvence, dávky, nenávratné finanční výpomoci, podpory či peněžní dary,

b) transferem není poskytnutí či přijetí peněžních prostředků v rámci dodavatelskoodběratelských vztahů, daně, obdobné poplatky a dávky, pokuty, penále, odvody sankčního charakteru a obdobné platby; za transfer se také nepovažují peněžní prostředky poskytnuté zřizovatelem a určené na pořízení dlouhodobého majetku s výjimkou drobného dlouhodobého majetku jím zřizované příspěvkové organizaci, pokud nebyly poskytnuty z peněžních prostředků z transferu přijatého zřizovatelem za tímto účelem, a také odvod těchto peněžních prostředků příspěvkovou organizací zpět zřizovateli,

c) poskytovatelem je subjekt, který poskytuje transfer jeho příjemci na základě svého rozhodnutí nebo dohody s příjemcem, včetně organizační složky státu poskytující předfinancování transferu zejména z rozpočtu Evropské unie z příslušné kapitoly státního rozpočtu, nebo na základě jiného právního předpisu,

d) příjemcem je subjekt, který přijímá transfer s cílem zejména úhrady závazku nebo pořízení aktiva,

e) průtokovým transferem je transfer, u kterého jeho poskytovatel určil příjemce a výši transferu, a účetní jednotka nemá možnost ovlivnit jeho výši ani příjemce a je povinna jej poskytnout příjemci,

f) zprostředkovatelem je vybraná účetní jednotka, která přijímá a poskytuje průtokový transfer,

g) investičním transferem je transfer, který je určený k financování dlouhodobého majetku příjemce, který tento dlouhodobý majetek pořizuje, s výjimkou drobného dlouhodobého majetku.

PŘIJATÉ TRANSFERY

Použití syntetických účtů

Účet 672 – Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů

Tento účet se váže rozpočtově k následujícím položkám:

- 2321 - Přijaté neinvestiční dary
- 2324 - Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady
- 2329 - Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené
- 4111 - Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu
- 4112 - Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
- 4113 - Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů
- 4116 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu
- 4118 - Neinvestiční převody z Národního fondu
- 4119 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně
- 4121 - Neinvestiční přijaté transfery od obcí
- 4122 - Neinvestiční přijaté transfery od krajů
- 4123 - Neinvestiční přijaté transfery od regionálních rad
- 4129 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně
- 4151 - Neinvestiční přijaté transfery od cizích států
- 4152 - Neinvestiční přijaté transfery od mezinárodních institucí
- 4153 - Neinvestiční přijaté transfery od Evropské unie
- 4159 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí

Účet 403 – Transfery na pořízení dlouhodobého majetku

Tento účet se váže rozpočtově k následujícím položkám:

- 3121 - Přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku
- 3122 - Přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku
- 4211 - Investiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu
- 4212 - Investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
- 4213 - Investiční přijaté transfery ze státních fondů
- 4216 - Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu
- 4218 - Investiční převody z Národního fondu
- 4219 - Ostatní investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně
- 4221 - Investiční přijaté transfery od obcí
- 4222 - Investiční přijaté transfery od krajů
- 4223 - Investiční přijaté transfery od regionálních rad
- 4229 - Ostatní investiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně
- 4231 - Investiční přijaté transfery od cizích států
- 4232 - Investiční přijaté transfery od mezinárodních institucí
- 4233 - Investiční přijaté transfery od Evropské unie

Podrozvahové účty

Účet 911

Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů

Účet 951

Dlouhodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů

Účet 913

Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů

Účet 953

Dlouhodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů

O podmíněných pohledávkách ze zahraničních transferů se **účtuje vždy**, nestanovuje se hladina významnosti. Účtuje se v okamžiku, kdy dojde ke skutečnosti, která zakládá možnost přijetí nebo zprostředkování transferu.

Účet 915

Ostatní krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů

Účet 955

Ostatní dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů

ÚSC účtuje o skutečnosti, která je podstatná a významná - ve vnitřním předpisu stanoví hladinu významnosti pro účtování na těchto účtech.

Účtuje se v okamžiku přijatého rozhodnutí o přiznání transferu nebo podepsání smlouvy.

Rozvahové účty

Účet 346

Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi

za transfery státního rozpočtu např. ministerstva, VPS, OSFA, Národní fond, státní fondy

Účet 348

Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi

za transfery obcí, DSO, krajů, regionálních rad a PO

Účet 344

Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce

ostatní subjekty - fyzické osoby, právnické osoby, nadace, MAS atd.

Účty 374, 472

účet 374 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery

účet 472 - Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery

transfery podléhající finančnímu vypořádání

Okamžik účtování na účtech 346, 348, 344:

bez vypořádání - účtování o pohledávce v okamžiku přijetí rozhodnutí, avíza, dotačního dopisu atd.,

k vypořádání - pohledávky vyplývající z transferů poskytnutých formou zálohy, o pohledávce se účtuje v okamžiku nezpochybnitelnosti transferu - vyúčtování

Použití účelového znaku u účtů závazků, pohledávek, nákladů a výnosů

a vyúčtování z minulých let je stanoveno dle potřeb účetní jednotky a poskytovatele.

Aktivní politika zaměstnanosti ÚZ 13101

a) příjem transferu

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx		4116		13101			X	
346	0xxx								X

Operační program zaměstnanost ÚZ 13013

a) příjem transferu

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx		4116		104113013			X	
231	0xxx		4116		104513013			X	
346	0xxx								X

Časové rozlišení

platba mzdy ve stávajícím roce - příjem dotace v následujícím roce

a) k 31.12.

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
388	0xxx							X	
672	0xxx								X

b) následující období

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx		4116		xxxxx			X	
346	0xxx								X
346	0xxx							X	
388	0xxx								X

Transfery k vypořádání

Vznik nároku k SR z titulu rozhodnutí (ISPROFIN) nebo z titulu smlouvy o přijetí dotace, grantu nebo příspěvku, s povinností vypořádání - hladina významnosti dle vnitřního předpisu

915 - Ostatní krátkodobé podmíněné pohledávky z transferů

955 - Ostatní dlouhodobé podmíněné pohledávky z transferů (nad 1 rok)

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
915	0xxx							X	
955	0xxx							X	
999	0xxx								X

V okamžiku, kdy účtujeme o příslušném transferu v rozvaze na účet 374 nebo 346, 348, z podrozvahy odúčtujeme

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
915	0xxx								X
955	0xxx								X
999	0xxx							X	

Podrozvahu odúčtujeme, když účtujeme o transferu v rozvaze na 374, 472, 346, 348.

c) vratka transferu v následujícím období jiné obci

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx	6402	5367		xxxxx				X
374/472	0xxx							X	

d) doplatek transferu v následujícím období od jiné obce

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx	6402	2226		xxxxx			X	
348	0xxx								X

Přijaté transfery od DSO

účetní postup je stejný jako transfery od obcí, **položka 4129/4229**

Přijaté transfery od regionálních rad

účetní postup je stejný jako transfery od krajského úřadu, **položka 4123/4223**

POSKYTNUTÉ TRANSFERY

Použití syntetických účtů

Účet 572 - Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery

Tento účet se váže rozpočtově k následujícím položkám:

- 5179 - Ostatní nákupy jinde nezařazené (členské příspěvky spolkům)
 - 5212 - Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům - fyzickým osobám
 - 5213 - Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům - právnickým osobám
 - 5221 - Neinvestiční transfery obecně prospěšným společnostem
 - 5222 - Neinvestiční transfery spolkům
 - 5223 - Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem
 - 5224 - Neinvestiční transfery politickým stranám a hnutím
 - 5225 - Neinvestiční transfery společenstvím vlastníků jednotek
 - 5229 - Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím
 - 5230 - Neinvestiční nedotační transfery podnikatelským subjektům
 - 5240 - Neinvestiční nedotační transfery neziskovým a podobným organizacím
 - 5311 - Neinvestiční transfery státnímu rozpočtu
 - 5321 - Neinvestiční transfery obcím
 - 5323 - Neinvestiční transfery krajům
 - 5329 - Ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně
 - 5331 - Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím
 - 5332 - Neinvestiční transfery vysokým školám
 - 5333 - Neinvestiční transfery školským právnickým osobám zřízeným státem, kraji a obcemi
 - 5334 - Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím
 - 5336 - Neinvestiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím
 - 5339 - Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organizacím
 - 5492 - Dary obyvatelstvu
 - 5493 - Účelové neinvestiční transfery fyzickým osobám
 - 5494 - Neinvestiční transfery obyvatelstvu nemající charakter daru
 - 5499 - Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu
 - 5511 - Neinvestiční transfery mezinárodním institucím
 - 5531 - Peněžní dary do zahraničí
 - 5532 - Ostatní neinvestiční transfery do zahraničí
 - 6311 - Investiční transfery finančním institucím
 - 6312 - Investiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům - fyzickým osobám
 - 6313 - Investiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům - právnickým osobám
 - 6321 - Investiční transfery obecně prospěšným společnostem
 - 6322 - Investiční transfery spolkům
 - 6323 - Investiční transfery církvím a náboženským společnostem
 - 6324 - Investiční transfery společenstvím vlastníků jednotek
 - 6329 - Investiční transfery neziskovým a podobným organizacím
 - 6341 - Investiční transfery obcím
 - 6342 - Investiční transfery krajům
 - 6349 - Ostatní investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně
 - 6352 - Investiční transfery vysokým školám
 - 6353 - Investiční transfery školským právnickým osobám zřízeným státem, kraji a obcemi
 - 6354 - Investiční transfery veřejným výzkumným institucím
 - 6359 - Investiční transfery ostatním příspěvkovým organizacím
 - 6371 - Účelové investiční transfery nepodnikajícím fyzickým osobám
 - 6379 - Ostatní investiční transfery obyvatelstvu
 - 6380 - Investiční transfery do zahraničí
- POZOR!
- Vazba účtu 401 - Jmění účetní jednotky k rozpočtovým položkám:
- 6351 - Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím

PRŮTOKOVÉ TRANSFERY

Rozvahové účty

Účet 375

Krátkodobé zprostředkování transferů

a) příjem

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx		4xxx		xxxxx			X	
375	0xxx								X

b) poskytnutí

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx	xxxx	xxxx		xxxxx				X
375	0xxx							X	

Stejným způsobem účtuje zprostředkovatel též o přeplatcích či doplatcích transferů v běžném roce.

Neinvestiční průtokový transfer spolufinancovaný z EU pro PO:

položky příjmové 41XX, ÚZ, NA, PJ, výdajová položka 5336, ÚZ, NA, PJ

Kapitálové příjmy

a) předpis příspěvku nebo daru na pořízení dlouhodobého majetku (ne z veřejného rozpočtu)

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
377	0xxx							X	
403	0xxx								X

b) inkaso daru nebo příspěvku

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx	xxxx	312x					X	
377	0xxx								X

Prodej dlouhodobého majetku viz list č. 9.

VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Likvidace (opotřebení)

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
551	0xxx							X	
07x/08x	0xxx								X
07x/08x	0xxx							X	
01x/02x	0xxx								X

Škoda/Manko

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
547	0xxx							X	
07x/08x	0xxx								X
07x/08x	0xxx							X	
01x/02x	0xxx								X

Dar jiné než VÚJ

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
543	0xxx							X	
07x/08x	0xxx								X
07x/08x	0xxx							X	
01x/02x	0xxx								X

Prodej DM v případě nepřeceňování na RH

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
553	0xxx							X	
07x/08x	0xxx								X
07x/08x	0xxx							X	
01x/02x	0xxx								X

Rozpuštění opravných položek

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
15x/16x	0xxx							X	
556	0xxx								X

Rozpuštění dotace na pořízení DM

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
403	0xxx							X	
672	0xxx								X

Vyřazení dlouhodobého majetku bezúplatným převodem (darem) VÚJ

	MD	D
zůstatková hodnota	401	01x/02x
výše opravek	07x/08x	
zůstatek na 403	403	

OPRAVNÉ POLOŽKY K DLOUHODOBÉMU MAJETKU VYJADŘUJÍCÍ DOČASNÉ SNÍŽENÍ HODNOTY MAJETKU

Tvorba nebo zvýšení opravné položky k DM

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
556	0xxx							X	
15x/16x	0xxx								X
403	0xxx							X	
672	0xxx								X

Na účet 403 vstupujeme v případě, že je majetek pořízený zcela nebo částečně z investičního transferu - ve výši tvorby či zvýšení opravné položky násobené transferovým podílem

Zrušení nebo snížení opravné položky k DM

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
15x/16x	0xxx							X	
556	03xx								X
672	03xx							X	
403	0xxx								X

Na účet 403 vstupujeme v případě, že je majetek pořízený zcela nebo částečně z investičního transferu - ve výši zrušení či snížení opravné položky násobené transferovým podílem.

Opravné položky vyjadřují přechodné snížení hodnoty majetku podle § 26 odst. 3 zákona za podmínek uvedených v § 13, 16, 18, 21, 23 a 65 vyhlášky.

Přechodné snížení majetku se zobrazuje v účetnictví účetní jednotky průběžně k okamžiku zjištění, nejpozději však k rozvahovému dni s vazbou na inventarizaci majetku.

OPRAVNÉ POLOŽKY K POHLEDÁVKÁM

Opodstatněnost tvorby opravných položek a jejich výši účetní jednotka zjišťuje nejpozději k rozvahovému dni. S ohledem na náročnost tvorby opravných položek zejména u SÚ 315 u větších účetních jednotek je vhodné nejprve prověřit relevantnost stavu SÚ 315, zajistit případné vyřazení daných pohledávek a účtovat o tvorbě opravných položek na účet 192 až k datu 31. 12.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., § 65 - v případě pohledávek se tvoří opravná položka ve výši 10 % za každých ukončených 90 dnů po splatnosti dané pohledávky.

Opravná položka se ruší v případě:

uhrazení pohledávky, ke které byla vytvořena
vyřazení pohledávky do podrozvahy
zánik pohledávky
uzavření splátkového kalendáře

Vymezení pohledávek, ke kterým se tvoří opravné položky:

Krátkodobé pohledávky:

311 - Odběratelé

312 - Směnky k inkasu

315 - Jiné pohledávky z hlavní činnosti

316 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé

317 - Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů

361 - Krátkodobé pohledávky z ručení

377 - Ostatní krátkodobé pohledávky

194 - Opravné položky k odběratelům

191 - Opravné položky ke směnkám k inkasu

192 - Opravné položky k jiným pohledávkám z hlavní činnosti

193 - Opravné položky k poskytnutým návratným finančním výpomocem

195 - Opravné položky ke krátkodobým pohledávkám z postoupených úvěrů

198 - Opravné položky ke krátkodobým pohledávkám z ručení

199 - Opravné položky k ostatním krátkodobým pohledávkám

Dlouhodobé pohledávky:

462 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé

464 - Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů

466 - Dlouhodobé pohledávky z ručení

469 - Ostatní dlouhodobé pohledávky

142 - Opravné položky k poskytnutým návratným finančním výpomocem

144 - Opravné položky k dlouhodobým pohledávkám z postoupených úvěrů

146 - Opravné položky k dlouhodobým pohledávkám z ručení

149 - Opravné položky k ostatním dlouhodobým pohledávkám

POŘÍZENÍ DROBNÉHO DLOUHODOBÉHO MAJETKU

a) úplatné pořízení

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
321	0xxx								X
558	0xxx							X	
231	0xxx	xxxx	xxxx						X
321	0xxx							X	
018/028	0xxx							X	
078/088	0xxx								X

b) vytvořený vlastní činností

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
558	0xxx							X	
506	0xxx								X
018/028	0xxx							X	
078/088	0xxx								X

c) bezúplatné nabytí od vybrané účetní jednotky

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
018/028	0xxx							X	
078/088	0xxx								X

d) bezúplatné nabytí od jiné než vybrané účetní jednotky

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
018/028	0xxx							X	
078/088	0xxx								X
558	0xxx							X	
649	0xxx								X

e) nově zjištěný DDNM, o kterém účetní jednotka neúčtovala

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
018/028	0xxx							X	
078/088	0xxx								X

Vyřazení drobného dlouhodobého majetku likvidací, škodou, darem mimo VÚJ, prodejem bez přecenění RH

Postup je shodný pro všechny způsoby vyřazení (opotřebením, škodou, darem apod.)	MD	D
	078/088	018/028

PRÁVO STAVBY

Vyhláška č. 410/2009 Sb., § 14, odst. 3, položka A.II.3 Stavby obsahuje právo stavby, pokud není záměrem účetní jednotky realizovat stavbu vyhovující právu stavby a proto není vykazováno jako součást ocenění stavby podle písmene a) nebo jako součást ocenění v rámci položky B.I. Zásoby.

Nový Občanský zákoník - právo stavby - jedná se o věcné právo, které opravňuje osobu odlišnou od vlastníka pozemku zřídit na tomto cizím pozemku stavbu. Právo stavby je dočasné s max. délkou trvání 99 let, nicméně jeho trvání je možné prodloužit. Právo stavby se bude zapisovat do katastru nemovitostí a bude jej možné převádět, dědit nebo zatížit zástavním právem. Vlastník pozemku má předkupní právo ke stavbě zřízené na jeho pozemku a po uplynutí doby práva stavby musí vyplatit stavebníkovi náhradu za stavbu, která se, pokud není dohodnuto jinak, rovná polovině hodnoty stavby.

Právo stavby se bude vykazovat:

1. jako realizované právo stavby podle § 55 na účtu 021 - Stavby - ja jako součást ocenění konkrétní stavby
2. jako zásoba na účtu 132 - pouze ve výjimečných případech, kdy účetní jednotka je developer,
3. jako nerealizované právo stavby na účtu 021 - Stavby - jako samostatný majetek.

Platbu subjektu, který ve prospěch obce zřídil na svém pozemku právo stavby, zařadí obec na položku 6141 Právo stavby.

ÚČTOVÁNÍ POKLADNY S POUŽITÍM ROZPOČTOVÉ SKLADBY - druhá možnost účtování od 1. 1. 2016

a) výběr z BÚ

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx	6330	5348						X
262	0xxx							X	

b) příjem do pokladny

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
261	0xxx	6330	4134					X	
262	0xxx								X

c) příjem do pokladny - poplatky - předpis vytvořen v lednu 315 MD/6XX D

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
261	0xxx		1341					X	
315	0xxx								X

d) příjem do pokladny bez předpisu

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
261	0xxx	xxxx	2324					X	
649	03xx								X

e) výdej z pokladny - nákup materiálu

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
261	0xxx	xxxx	5139						X
501	300							X	

f) odvod z pokladny na BÚ

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
261	0xxx	6330	5345						X
262	0xxx							X	

g) příjem na BÚ

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx	6330	4138					X	
262	0xxx								X

Organizace může pokladnu v režimu oddělených pokladen začít používat vždy jen od začátku roku a skončit s jeho používáním vždy jen s koncem roku.

Úhrada faktury

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
321	0xxx							X	
231	0xxx	xxxx	61xx						X

Odúčtování technického zhodnocení do nákladů

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
5xx	0xxx							X	
041/042	0xxx								X
231	0xxx	xxxx	61xx						-X
231	0xxx	xxxx	5172,5179 5123						X

TVORBA REZERV

Rezervy jsou určeny k pokrytí budoucích závazků nebo výdajů, u nichž je znám účel, je pravděpodobné, že nastanou, ale zpravidla není jistá částka nebo datum, k němuž vzniknou, s výjimkou podmíněných závazků a podmíněných pasiv.

Tvorba a zvýšení rezervy se účtuje prostřednictvím příslušného nákladového účtu, dochází ke snížení výsledku hospodaření běžného účetního období.

O použití rezervy se účtuje v okamžiku vzniku závazku vyplývajícího ze skutečného následku budoucího rizika, snížení nebo zrušení rezervy pro nepotřebnost se účtuje opět prostřednictvím příslušného účtu

Obecná pravidla k postupům účtování o rezervách - ČÚS 705 Rezervy

Nestanoví-li jiný právní předpis jinak, výši rezervy stanoví účetní jednotka vnitřním předpisem, a to:

- a) odhadem výše předpokládaného následku budoucího rizika
- b) procentem z odhadované výše předpokládaného následku budoucího rizika
- c) jiným vhodným způsobem

Účtování tvorby (zvýšení) rezervy

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
555	0xxx							X	
441	0xxx								X

Použití (snížení nebo zrušení) rezervy

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
441	0xxx							X	
555	0xxx								X

Zůstatky rezerv (účet 441) nesmějí mít aktivní zůstatek, zůstatky rezerv se převádějí do následujícího účetního období

Účetní jednotka se dle vlastního rozhodnutí nebo jiného právního předpisu může rozhodnout, že v souvislosti s tvorbou rezerv převede peněžní prostředky odpovídající tvořené rezervě na zvláštní bankovní účet, v případě hlavní činnosti účet 231, v případě hospodářské činnosti účet 241. V případě tvorby rezerv na rekultivaci skládky se peněžní prostředky převádí a účtují na účet 245.

Převod rezervy na zvláštní účet - v hlavní činnosti

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
262	0xxx							X	
231	0xxx	6330	5345						X

Příjem na zvláštním účtu

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
231	0xxx	6330	4134					X	
262	0xxx								X

Převod rezervy vytvářené podle § 48 a 49 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů a dle ČÚS 705 bod 4.2. na zvláštní účet

Převod z BÚ na zvláštní účet

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
262	0xxx							X	
231	0xxx	6330	5343						X

DARY

Všechny **finanční dary** (poskytnuté i přijaté) jsou považovány za transfer a musí o nich být účtováno jako o transferu. (ČÚS č. 703 - Transfery)

Transfery a půjčené prostředky rozlišujeme dle příjemce.

Poskytnuté finanční dary

Dary neziskovým a podobným organizacím

Položka 5229 - Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

a) předpis

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
572	0xxx							X	
345	0xxx								X

b) úhrada příspěvku

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
345	0xxx							X	
231	0xxx	xxxx	5229						X

Dary cizím příspěvkovým organizacím

Položka 5339 - Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organizacím

a) předpis

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
572	0xxx							X	
349	0xxx								X

b) úhrada příspěvku

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
349	0xxx							X	
231	0xxx	xxxx	5339						X

Dary fyzickým nepodnikajícím osobám

Položka 5492 - Dary obyvatelstvu

a) předpis

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
572	0xxx							X	
345	0xxx								X

b) úhrada příspěvku

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
345	0xxx							X	
231	0xxx	xxxx	5492						X

345 - Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce

349 - Závazky k vybraným místním vládním institucím

572 - Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery

Přijaté finanční dary

Dary neinvestiční od tuzemských a cizích fyzických i právnických osob

Položka 2321 - Přijaté neinvestiční dary

Záznamová jednotka 024 - Transfery přijaté z území jiného okresu
Transfery přijaté obcí od obce z jiného okresu téhož kraje.

Záznamová jednotka 028 - Transfery přijaté z území jiného kraje
Transfery přijaté obcí od obce z jiného kraje.

344 - Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce
403 - Transfery na pořízení dlouhodobého majetku
672 - Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů

Věcné dary (poskytnuté i přijaté) transferem nejsou.

Poskytnuté věcné dary

Dar fyzické osobě (občanovi)

Položka 5194 - Věcné dary (nepatří sem dary podléhající rychlé zkáze a jejichž cena je velmi nízká)

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
543	0xxx							X	
231	0xxx	xxxx	5194						X

Dar fyzické osobě (květiny kupované v malém počtu)

Položka 5139 - Nákup materiálu

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
501	0xxx							X	
231	0xxx	xxxx	5139						X

Účtování o přijatých věcných darech

Přijetí věcného daru se neúčtuje přes rozpočtovou skladbu, nedochází k toku peněz.

Obec dostala dárkové šeky

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
263	0xxx							X	
649	0xxx								X

263 - Ceniny

543 - Dary a jiná bezúplatná předání

649 - Ostatní výnosy z činnosti

Stejným způsobem bude vyúčtována záloha na volbu prezidenta republiky přijatá v roce 2022 (ÚZ 98008)

Pokud nebylo z dotace na volbu prezidenta v roce 2022 čerpáno, tak dotace zůstane celá na záloze (účet 374) a v roce 2023 bude vrácena.

Přehled aktuálních účelových znaků spojených s volbami

Účelové dotace na výdaje spojené s volbou prezidenta ČR	98008
Společné volby do Evropského parlamentu a Parlamentu České republiky	98010
Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do Parlamentu České republiky	98071
Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do zastupitelstev v obcích	98074
Účelové dotace na výdaje spojené s volbami do zastupitelstev v krajích	98135
Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Parlamentu ČR a zastupitelstev v obcích	98187
Účelové dotace na výdaje spojené se společnými volbami do Senátu a zastupitelstev krajů	98193
Účelové dotace na výdaje spojené s přípravou a konáním voleb do Evropského parlamentu	98348

ÚČTOVÁNÍ O PŘEVEDENÍ VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ

Účty výsledků hospodaření

Účet 493 - Výsledek hospodaření běžného účetního období obsahuje součet výsledků hospodaření z hlavní a hospodářské činnosti vykázaných na položce C.2. Výsledek hospodaření běžného účetního období ve výkazu zisku a ztráty.

Účet 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení obsahuje výsledek hospodaření předcházejících účetních období do okamžiku schválení účetní závěrky. Pokud není účetní závěrka za předešlý rok schválena, nedojde k přeúčtování z účtu 431 na účet 432.

Účet 432 - Výsledek hospodaření předcházejících účetních období obsahuje výsledky hospodaření účetní jednotky za předcházející účetní období.

Přeúčtování výsledku hospodaření po schválení účetní závěrky, do 30. 06.

a) zisk

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
431	0xxx							X	
432	0xxx								X

b) ztráta

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
432	0xxx							X	
431	0xxx								X

Neschválení účetní závěrky znamená, že výsledek hospodaření zůstane vykázán na účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. Až do okamžiku schválení některé z dalších účetních závěrek bude účet 431 vykazovat zůstatek.

Informace o schválení nebo neschválení řádné účetní závěrky

Účetní jednotka je povinna do 30. 6. následujícího účetního období provést schválení, popřípadě neschválení účetní závěrky. Informaci o schválení nebo neschválení řádné účetní závěrky je účetní jednotka povinna v termínu do 31. 7. zaslat do CSÚIS.

ZMAŘENÁ INVESTICE

Nedokončené investice, o kterých bylo rozhodnuto, že budou zastaveny a nebude se v nich pokračovat, označujeme jako zmařené investice.

Důvody vyřazení nedokončeného majetku jako zmařené investice jsou různé, změna koncepce rozvoje, nemáme dost vlastních zdrojů, změna investora, nezískali jsme úvěr, nezískali jsme dotaci.

O zmařené investici zpravidla rozhoduje zastupitelstvo obce.

Vyřazení nedokončeného dlouhodobého hmotného nebo nehmotného majetku k okamžiku rozhodnutí orgánem obce

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
547	0xxx							X	
04x	0xxx								X

Rozpuštění dotace do výnosů

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	ORJ	ORG	MD	D
403	0xxx							X	
672	0xxx								X

Doporučujeme v rámci inventarizace vyhodnotit stav účtu 041 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek a 042 - Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek a posoudit, zda se nejedná o zmařenou investici. V tomto případě inventarizační komise předává podklad k rozhodnutí o odpisu zmařené investice do nákladů včetně řádného zdůvodnění.

Identifikátory partnerů = IČ

Od 01.01.2026 se zavádí do "účetní věty" u transferových položek u příjmů a výdajů identifikátor partnera. Do rozpočtové věty bude nově zaveden identifikátor příjemce a poskytovatele transferu a půjčených peněžních prostředků (IČ nebo identifikátor pro Pomocný analytický přehled).

Dojde k úplnému zrušení záznamových jednotek (ZJ 023 - ZJ 036).

Třídí se pouze příjmy, výdaje a financující položky, které mají povahu:

1. Transferů a jejich vratek

podseskupení 222 s výjimkou položky 2225, 2321, 3121 a 3122,
třída 4

seskupení 52 a 53 s výjimkou položek 5361, 5362 a 5365

podseskupení 549

seskupení 55 s výjimkou podseskupení 554

seskupení 58

položka 5902

seskupení 63

2. Půjčených peněžních prostředků a jejich splátek

podseskupení 241 až 247

seskupení 56

seskupení 64

položky 8113, 8114, 8123, 8124, 8213, 8214, 8223 a 8224

3. Odvodů příspěvkových organizací

podseskupení 212

4. dotací vrácených na základě výzev poskytovateli

položka 5904

5. odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně

podseskupení 221, položka 5363

U položky 2212-Příjem sankčních plateb přijatých od jiných osob je metodicky umožněno u této položky využít ve všech případech s výjimkou odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně, zástupný identifikátor partnera "111", a to bez ohledu na to, zda partnerem je zahraniční nebo tuzemská osoba s IČ.

Konkrétní identifikátor partnera (IČ, kód státu, u fyzické osoby nepodnikající "111") tak bude povinný na položce 2212 pouze u odvodů a penále za PRK.

Netřídí se příjmy a výdaje na položkách v podseskupení 413, 414, 425, 534, 535 a 636.

Identifikátor partnera je:

1. IČ - tuzemská osoba a Obecně prospěšná společnost
2. "111" - tuzemská nepodnikající fyzická osoba
3. identifikátor země podle Číselníku Partnerů PAP - zahraniční osoba
4. identifikátor mezinárodní organizace Číselníku partnerů PAP - mezinárodní organizace

Rozpočtové položky a označení příjemce a poskytovatele v roce 2026 mezi obcemi a DSO

Poskytovatel	ORG	Identifikátor partnera=IČ	Příjemce	ORG	Identifikátor partnera=IČ
Neinvestice					
Obec	5321	xxxx	xxxxxxxx	Obec	4121 xxxx xxxxxxxx
Obec	5329	xxxx	xxxxxxxx	DSO	4121 xxxx xxxxxxxx
DSO	5321	xxxx	xxxxxxxx	Obec	4129 xxxx xxxxxxxx
Investice					
Obec	6341	xxxx	xxxxxxxx	Obec	4221 xxxx xxxxxxxx
Obec	6349	xxxx	xxxxxxxx	DSO	4221 xxxx xxxxxxxx
DSO	6341	xxxx	xxxxxxxx	Obec	4229 xxxx xxxxxxxx

Příjem transferu:

SU	AU	§	Položka	UZ	Prostorová jednotka	Nástroj	MU	ORG	IP	MD	D
348	0xxx										X
231	0xxx		4121/4129						XXXXXX	X	

Budou zavedeny nové kontrolní vazby v CSÚIS - kontrola přípustnosti partnera.

položka 4119,5212,5612,5613,6312,6412 podseskupení 241,242,521,522,561,631,632,641,642	IČ(bez IČ obce, kraje, DSO, OSS, SF, výjimka 5229 libovolné IČ)
položka 5364	IČ(bez IČ obce, kraje, DSO)
podseskupení 246,549,637 položka 5660,6460	pouze 111 - tuzemská nepodnikající fyzická osoba
položka 4153,4233	EU
položka 2449,4129,4229,5329,5649,6349,6449	IČ DSO
položka 2442,4122,4222,5323,5642,6342,6442	IČ kraje
položka 2223,5366	IČ kraje, obce, DSO
položka 4111,4112,4114,4118,4160,4211,4212,4214,4218,4240	IČ MF
položka 5368	IČ MMR
položka 2441,4121,4221,5321,5641,6341,6441	IČ obce
položka 2226,5367	IČ obce, DSO
položka 2221,4116,4216,5311,6331	IČ OSS
položka 2451,5339,5659,6359,6459	IČ PO
položka 4113,4213	IČ SF
položka 2124,5333,6353	IČ školské právnické osoby
položka 4155,4234	kód Švýcarska(CH), Norska(NO), Islandu(IS), Lichtenštejnska(LI)
seskupení 55 podseskupení 247 položka 4151,4152,4159,4231,4232,6380	kód zahraničí(země nebo mezinárodní organizace)
položka 2122,2123,5331,5336,5651,6351,6356,6451	IČ zřízené PO